

זמן קיץ בצל הקורונה

לפני כשבוע פתחנו זמן קיץ מסוג שונה לגמרי מזה שהכרנו. זמן קיץ שבו אנו בבית, בחורים שלנו בבית, ואפילו בבית המדרש לא לומדים. צריך ללמוד איכשהו בין ארבעת כתלי דירתנו, כאשר הילדים מסתובבים ברקע והאשה זקוקה לעזרה יותר מתמיד.

מה רוצה הקב"ה מאיתנו במצב זה?

התרגלנו לחיות בתחושה שהקב"ה רוצה אותנו כמה שיותר ליד הסטנדר. הוא רוצה שנלמד, ובשביל זה הוא ברא אותנו. "בראשית - בשביל התורה שנקראת ראשית". כך אנחנו אומרים בתפילה כל יום: "כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה", וזו התחושה שלנו. אולי נגדיר זאת כך: אנחנו מרגישים שאנחנו לגיטימיים בעולם רק כשאנחנו לומדים. זו הצורה שלנו, שבה אנחנו אומרים להיות בכל רגע נתון: לשבת ללמוד.

מה עושים כשכל סדרי העולם מתהפכים, כשבתי המדרשות סגורים ואנחנו נמצאים בבית לאורך שעות היממה?

הגישה הטבעית אומרת שמדובר כאן על נסיון משמים. הקב"ה רוצה לבחון האם נמשיך ללמוד למרות הכל ועל אף הכל, כאילו ימים כתיקונם. שבע שעות לפחות, שני סדרים ביום, עם חברותא טלפונית. ישנם כוללים שדורשים זאת בפה מלא מהאברכים, מתוך מחשבה שלימוד התורה שלנו מחזיק את העולם, ובימים אלה אנחנו זקוקים ללימוד התורה אף יותר מתמיד. ואם כך - למרות שזה קשה, ולמרות שהצרכים של הבית גדולים בימים אלה יותר מבימים כתיקונם, ולמרות שהילדים דורשים את שלהם - עם כל זאת, התפקיד שלנו הוא להתגבר על כל המפריעים.

אבל מעניין לציין שבמכתבם של גדולי ישראל לזמן קיץ היתה גישה שונה קצת. הם הדגישו שאין לדרוש מאברכים ללמוד כמו תמיד, ועיקר התפקיד של אברך בימים אלה הוא לעזור בבית ולשים לב למה שקורה סביבו. ולכאורה זה מוזר: מה עם תלמוד תורה? הרי תפקידנו בעולם הוא ללמוד, כל חפצך לא ישוו בה!

ובאמת יש לשאול את השאלה ביתר עומק: איך יתכן דבר כזה שהקב"ה מניח אותנו בעמדה כזו שבה לימוד התורה נמנע מאיתנו, בתי המדרשות סגורים ואין אפשרות ללמוד כרגיל? מה באמת הוא רוצה?

לכאורה הדעת נותנת, שאם הוא הניח אותנו במצב שונה ממה שהורגלנו אליו - אולי הוא רוצה מאיתנו תפקיד שונה ממה שהוא רצה עד היום. ננסה להתבונן בזאת.

הקב"ה רוצה שנלמד את תורתנו. כך אנחנו יודעים מגיל ילדות. אבל למה באמת הוא רוצה בזאת?

התכלית של כל הבריאה היא לקדש את שם ה' בעולם: "כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו". מה זה אומר בשפה פשוטה? שכל הברואים יכירו בקב"ה וינהלו את חייהם כפי רצונו, מתוך דבקות בו, מתוך זכירת ה' וקשר רצוף איתו. זו הצורה השלמה והמתקנת של העולם שאליה אנחנו מייחלים ועליה בעצם אנחנו עובדים.

מדוע אנחנו לומדים תורה? מה לימוד התורה נותן לנו ביחס לתכלית הזו של "לתקן עולם במלכות ש-די"?

הסיבה שאנחנו לומדים תורה ומקדישים את חיינו לעסק התורה היא לא כדי שנדע עוד סברא, אלא כדי שנהיה דבוקים בה', שנהיה אנשים רוחניים הקרובים לקב"ה, וזה ישפיע על המשפחות שלנו ועל המעגלים שמסביבנו. החזון איש כותב: "בסביבות בעל תורה אמיתי הדבר ניכר לעינינו השפעה מרובה על אנשים הרבה". כל אברך רציני משפיע על משפחתו, על אשתו וילדיו, רוח של רצינות ושאיפות לעשות מה שצריך לעשות בחיים: לקיים מצוות ולנהל אורח חיים שסובב סביב הקב"ה וקיום מצוותיו ותורתו.

הצורה של תורה היא "ללמוד על מנת ללמד ולקיים", וה"ללמד" שלנו מתבטא בכך שאנחנו משפיעים החוצה את מה שהתורה נותנת לנו.

בדרך כלל אנחנו נמצאים בבית המדרש, חיים בעולם של אברכים, עולם שבו כולם מאוגדים סביב המטרה האחת והיחידה: לגדול בתורה, ללמוד, לנצל את הזמן. זה העולם שלנו, ושם אנחנו מרגישים בבית. בבית שלנו אנחנו נמצאים רק שעות ספורות ביום, שמבחינתנו הן שעות מנוחה ורוגע. אבל איננו שמים לב שבעצם השעות האלו הן הדרך היחידה שדרכה ניתן להכיר אותנו, ודרכה אנחנו משפיעים החוצה את ההשפעה שהתורה נותנת לנו.

הקשר שלנו עם נשותינו הוא בשעות האלה, הקשר עם ילדינו הוא בשעות האלה. הזמן של הבית הוא הזמן היקר ביותר מבחינת ההשפעה שלנו כלפי חוץ. כשהקב"ה ציוה עלינו ללמוד הוא לא הסתפק בכך שאנחנו נשב ונלמד. הוא רצה שנרחיב את השפעתנו החוצה במעגלים מתרחבים והולכים, שנשפיע על נשותינו, על ילדינו, על אלו שיונקים מאיתנו חיים רוחניים, שהסובבים לנו יראו כיצד נראה מי שלומד תורה, שירגישו מה באמת מעניין אותנו.

כל אב למשפחה הוא מנחה, מוביל בדרך. על כל אברך ניתן לומר את הפסוק: "הלוא אם קטון אתה בעיניך ראש שבטי ישראל אתה". נתנו לך משפחה להוביל אותה, לרומם אותה, לתת בה מושגים של רוחניות וקרבת ה'. מי יתן לנשותינו חיבור לתורה אם לא אנחנו? מי יתן לילדים שלנו רצינות בתפילה ובקיום מצוות אם לא אנחנו? אנחנו הדמות המרכזית, גם אם לא שמנו לב לכך.

והשעות הספורות שבהן אנחנו בבית - הן חלון הזמן שבהן ההשפעה הזו מתבצעת.

וכאן עלינו לשים לב לדבר מאוד משמעותי: ככל שהקשר שלנו עם הבית, עם האשה ועם הילדים, הוא יותר עמוק ויותר פתוח וזורם - כך ההשפעה שלנו על הבית שלנו היא יותר גדולה. יש אבות שכל

הבית סובב סביבם, שההשפעה שלהם על משפחותיהם היא עצומה, ויש אבות שדעתם לא נשמעת ואין להם השפעה כמעט. במה הדבר תלוי? במידת הקשר עם הבית.

ככל שהבעל יותר משרה אווירה נעימה, יותר מושיט יד, יותר לוקח אחריות, יותר תומך ומסייע - כך ההשפעה שלו על אשתו יותר גדולה וחזקה. ככל שהאבא יותר מתעניין, יותר מתמסר, יותר איכפתי - כך הוא יותר תופס מקום בחייהם של ילדיו.

התפקיד שלנו כאבאים הוא לא רק ללמוד, אלא גם ובעיקר להקדין החוצה, לחנך, לכוון משפחה שלמה שתלך בדרך התורה. כי זה קידוש ה' האמיתי: לבנות בית, לבנות חיי משפחה, שהולכים בדרך התורה, שחיים את העולם הזה לפי רצון ה'. הקב"ה בחר באברהם אבינו מסיבה אחת: "כי ידעתיו - למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה'". כי הוא לא הסתפק בזה שהוא עובד ה', הוא טרח להקים משפחה שתלך בדרך ה'.

והדרך לבצע זאת היא רק על ידי שהאב והבעל הוא אדם מרכזי ומשמעותי במשפחה שלו. רצה הקב"ה והתהפך לנו העולם על הראש. כולנו בבית כל הזמן. מה הוא רוצה? יבוא יום והקורונה תצא לנו מהחיים. מה אמורים לקחת ממנה אלינו? את הקשר שלנו עם הבית.

אולי לא הספיקו לקב"ה השעות הספורות שהקדשנו לבית עוד היום. אולי הוא רצה שנשב קצת בבית, שנהיה בעלים תומכים, שנקשיב, שנשוחח, שנושיט יד לעזור בשמחה ובחפץ לב, שנהיה אבות מסורים, שנקשיב לילדים שלנו, שנשרה אוירה נעימה סביבנו.

מהותה של התקופה הזו היא - להקדין את ההשפעה של התורה שלנו החוצה, על הבית שלנו, על האשה והילדים. תמיד אנחנו **לומדים** תורה, עכשיו אנחנו עוסקים **בקיומה**. קיום התורה הוא להקדין על המשפחה. להיות אבות ובעלים תומכים ומסורים. כאשר אנחנו נהיה כאלה - המעמד שלנו במשפחה יהיה משמעותי וחשוב לאין ערוך, וממילא התורה שלנו תשפיע הרבה יותר. העולם הרוחני שלנו, שבימים כתיקונם מתמלא מחוץ לבית ונמצא בעיקר בחוץ - צריך להתכנס קצת פנימה. למשפחה, לאשה ולילדים.

לא קל לאדם להחליף הרגלים. אברך רגיל ללמוד רוב שעות היום והוא התרגל שזה תפקידו עלי אדמות. אבל עבד ה' אמיתי הוא מי שחושב בכל מצב מה רוצה הקב"ה כרגע. אם הקב"ה הושיב אותנו בבתינו - הוא בוודאי רוצה שנהיה בבתינו, לא מתוך תחושה שזה מצב של בדיעבד, אלא מתוך תחושה של לכתחילה. זה מקומנו כרגע, ויש לנו תפקיד למלא: להיות בעל מסור, להיות אבא מעורב, להושיט יד, להשרות שמחה, ובקצרה: להיות אבא נוכח, אבא מורגש.

את ההשפעה של הקורונה ניתן לראות בעולם התפילה שלנו. עד היום התכנסנו במרחב סגור ומצומצם, שם נשמעו האמן יהא שמיה רבא והקדושה, ועכשיו הכל עבר למרחב הפתוח, ברחובה של

עיר, ליד כל חלון ומתחת כל מרפסת. אין ספק שההשפעה של התפילה על בתינו, על נשותינו ועל הילדים שלנו, גדולה לאין ערוך בתקופה זו.

וממש כך פני הדברים גם ביחס ללימוד שלנו. רצה הקב"ה שבתקופה זו נקריץ את תורתנו פנימה, למשפחה, לארבע אמות הפרטיות שלנו, חלקת ה' הפרטית שלנו. וכאן יש להוסיף הארה חשובה.

נשים רבות לא תבקשנה עזרה, לא תפרענה לבעל ללמוד תורה. הן חושבות שהתפקיד שלהן הוא לסייע ללמוד. אשריהן ואשרי חלקן, אבל לפעמים זו טעות.

מתי זו טעות? כשהקושי הוא גדול, והאשה מתאמצת מעבר לכוחותיה. ומדוע זו טעות? משום שלימוד התורה ניתן לנו על מנת לקיים, **וקיום התורה נעשה על ידי חיבור אליה**. כאשר אדם אוהב משהו וטוב לו איתו - הוא מתחבר אליו. אדם מתחבר לחוויות שעושות לו תחושה נעימה, ומתרחק מדברים שעושים לו תחושה קשה.

לא שייך ליצור חיבור לתורה אם התורה גורמת לקשיים שאדם לא מסוגל אליהם. אשה שמתמוטטת מרוב מאמץ לתת לבעלה ללמוד - עלולה לפתח ריחוק מהתורה, כי זה טבע האדם. הוא לא מסוגל לאהוב מה שמקשה עליו את החיים. הרצון הוא טוב, אבל הוא עלול לגרום לריחוק, לנזק.

ממש כמו שבחור מתמיד צריך לדעת להרפות ולתת לעצמו מנוחה, כך גם אשה אוהבת תורה צריכה לדעת להרפות ולבקש מבעלה עזרה. חיבור אמיתי לתורה לא מגיע על ידי הזנחת הצרכים האישיים, אלא על ידי מהלך חיים נכון ומחושב, שמביא בחשבון את הצרכים הנכונים של הנפש, ועל ידי שאדם מרשה לעצמו לקחת מהעולם מה שהוא צריך.

לא תמיד האשה שמה לב לכך. ועל הבעל לשים לב בעצמו, האם לאשתו טוב עם עצמה, האם היא מתייסרת או שהיא שמחה. האם היא צריכה את עזרתו ולא רוצה לבקש. לא צריך שהיא תבקש, צריך שאנחנו נשים לב מעצמנו. העזרה של הבעל בימים אלה נצרכת מאוד. כולנו בבתים, הילדים מתרוצצים ודורשים הרבה כוחות ומאמץ, ואין את העוזרות הגויות שעושות את כל העבודות בימים כתיקונם.

התפקיד שלנו כרגע הוא לחיות נכון. לנהל חיי משפחה תקינים ושמחים עד כמה שניתן. להיות נחמדים ומסייעים זה לזה. לשוחח בפתיות עם נשותינו, לאפשר בקשת עזרה, ואף להגיש אותה גם כשהיא לא מבקשת. זה לא ביטול תורה, זה הקיום של התורה במובן הכי יסודי. הקב"ה רוצה שנחבר אלינו את המשפחה שלנו.

עמל התורה שלנו הוא פרוייקט משותף לנו ולנשותינו, והמטרה שלנו הינה להקים בית של תורה, משכן להשראת השכינה, זו הדרך שלנו לתקן עולם במלכות ה'.

ניתן להפיץ

לתגובות: b0548407520@gmail.com